

"nog van vóór die tijd"

Ze zijn nog van vóór de oorlog. De oude, scheef gezakte grafstenen. De inscripties zijn vervaagd, maar nog herkenbaar hier en daar de Joodse namen en de Davidssterren. Het is een vergeten kerkhof. Overwoekerd door hoogopgeschoten gras en duidelijk (o, schande!) gebruikt als hondentoilet. Het was de mensen, die hier onder de stenen liggen, nog vergund op een "normale" manier te sterven. De sterfdata stammen uit het begin van de vorige eeuw. Nog geen sprake van gaskamers en executiepelotons. Nog geen razzia's of gele sterren. Ze werden nog gewone burgers geacht en niemand verbood ze om een openbare gelegenheid te betreden of scholen en universiteiten te bezoeken. Hitler was nog niet op de voorgrond getreden en was hij als soldaat gesneuveld in de Eerste Wereldoorlog, dan was de historie misschien heel anders verlopen.

Misschien ook niet, maar de gedachte dat één man van dit alles de oorsprong is geweest, vind ik angstaanjagend. Telkens als er iemand in de politiek opstaat die mensen op grond van wat voor anders-zijn ook minder acht, huiver ik. Ik weet wel dat de omstandigheden er naar moeten zijn, maar die beginnen nu wel een beetje te lijken op hoe het destijds was. Nooit precies hetzelfde natuurlijk, maar de gedachte dat er maar iemand op hoeft te staan die een heleboel mensen vooruit schreeuwt, vind ik beangstigend. Want wees nou eens eerlijk, heeft de mens ooit eerder van de historie iets geleerd?

© oktober 2012, Alida, BasicPublishing.nl